

Bursadan Türkülü Bir Anı

– Ali R.MALKOÇ · 25 Haziran 2020

Bursa'dan türkülü bir anı

1999-2012 yılları arasında Bursa'daki aşık ve türkü kahvelerine sıkça uğradım.

O zamanlar sayıları 3-4 taneydi, şimdi beş katına çıktığı söyleniyor.

Kapalı alanlarda sigara içmenin serbest olduğu dönemlerde, o dostların hatırına az mı duman altı olmuştuk. Kanun çıktı da kurtulmuştuk dumanlı günlerden.

Halen dostluğumuz devam eden, bazıları da aramızdan ayrılan nice dostlar, nice ustalar tanıdım bu mekanlarda. Anadolu'nun mayası, çok kültürlülüğün harcı, birlikte yaşama ve yaşatma coşkusunun bir ögesi de türkülerimizdir. Bu geniş kültürü eğlence, meyhane ve düğün havaları olarak algılayanlar da vardır elbette. Yaşam algımızı; beklenti, bilinç, bilgi ve kültür birikimimiz oluşturuyor.

Tanıdığım her usta ile ayrı bir anım vardır. Toplumsal yönüne de vurgu yaparak zamanla diğerlerini de anlatabilirim. Laz Mehmet lakaplı (Mehmet Günaydın) ustamız aşıklar kahvesine çay molasında anlatmıştı. Beş yıl kadar önce de vefat ettiğini öğrendim, Allah'tan rahmet diliyorum.

Başından geçen bir olayı şöyle aktarmıştı: "Bir gün türkülerle de fazla ilgi duymayan bir yakınım gelmişti. 'Gel seni aşıklar kahvesine getireyim' dedim. Pek ilgisi olmasa da içindeki merakı gidermek için benimle birlikte kahveye geldi. 'Çal bakalım ne çalacaksan dinleyelim' dedi merakla.

Bilecik yöresinden, 'Payton geldi meyhaneye dayandı' adlı hüznü türkünün daha ilk satırını okudum, türkünün mesajı, devamı ve hikayesinden habersiz akrabam hemen tepki verdi: 'Mehmet ne işin var senin meyhaneye yahu' deyince ben mecburen türküyü yarım bıraktım, diğer dinleyenler de şaşkınlık içerisindeydi.

Evet bu türkünün diğer adı da sarhoş havasıdır. Hüznü bir vurgusu, duygusu anlatımı vardır.

Türküde bir ölüm, bir acı, bir ayrılık, bir hasret, bir aşk vardır. Ve olay bir meyhanede geçmiştir.

Dinleyen kişi kültür, sanat, edebiyat ve müzikten anlamayınca, bilincine önceden doldurduğu kalıplarla, türküyü bir bütün olarak ve ana temasını da kavramadan, betimlemelere bir anlam veremedi, kelime kelime çözümlenmeye kalkışınca işte ortaya böyle bir garip durum çıkmıştır.

Halbuki türküde ne meyhaneye davet vardır, ne bir özentisi vardır, ne kadeh kaldırma vardır.

Velev ki tersi olsa bile, olgun bir insana düşen tavır, o ortamda dinlemek ve onaylamıyorsa uzak durmaktır.

Günümüzde diğer alanlardaki iletişim ve etkileşim hatalarına bu pencereden baktığımızda nice garabetlerle karşılaşmaktayız. Baskül ile altın tartanlar olduğu gibi, balta ile fidan dikenler bile var.

Yani diyeceğim o ki, bilimsel bir konuyu, siyasi söylem ve literatürle tartışmaya kalkanlar var.

Hukuki bir konuyu da inanç ve ideoloji ölçüsüyle masaya yatırırlar var.

Hiçbir fikir üretmemiş, üretilenleri de okuma zahmetine katlanmamış insanların da çok yönlü ve derin bir birikim gerektiren konularda, günöbirlik ve egoist yaklaşımları, toplumsal sorunları daha da artırıyor.

Bilen konuşmuyor ya da konuşturulmuyor, konuşmak istemiyor, bilmeyen konuşuyor ama bir öneri de

sunamıyor.

Türküler güzel, şarkılar ayrı bir dünya, resim tabloları ayrı bir sanat, şiir ve edebiyat birçok fazlalığımızı, yükümüzü atıyor üstümüzden, bilim ve felsefe ise anlayabilenlerle daha anlamlı, verimli ve kalıcı. Ne diyelim son söz olarak; hariçten gazel okumak, söyleyene büyük bir doyum ve keyif verebilir ama önemli olan koroya, orkestraya, dost meclisine uyum sağlayabilmektir.

Güzelliklerle kalalım ki, bizi görene de bir şeyler bulaşsın.

En içten dileklerle

Samsun, 25.06.2020

Ali Rıza Malkoç